

Sicílie pod arabskou nadvládou

V roce 535, v počáteční fázi gótské války, Sicílii dobyl byzantský vojevůdce Belisar; stala se tak se součástí Byzantské říše. Hlavním městem byly Syrakusy, kde sídlil byzantský vojenský velitel zvaný „strategos“. Od 7. století na Sicílii začínali útočit Arabové ze severní Afriky, Španělska a Malty.

Dne 17. 6. 827 na Sicílii zaútočili Saracéni (Berbeři, Arabové, Peršané); jako první byla obsazena města Mazara del Vallo a Marsala (Marsa Allah = Alláhův přístav) na západě Sicílie. Jako poslední byla naopak dobyta města Taormina (902) a Rometta (963). Dobyvatelé Sicílii ovládli a zřídili tam islámský emirát. Hlavním městem se stalo Palermo, kde sídlil emír – stál v čele armády, státní správy, spravedlnosti, razil mince, jmenoval vládců měst a soudce. Jeho palác stál v místě, kde se nyní nachází královský palác z éry Normanů. Ve čtvrti Kalsa se nacházela pevnost, kde emír pobýval a vládl spolu se svými ministry. Palermo velmi vzkvétalo, mělo asi 300.000 obyvatel a bylo v něm kolem 300 mešit (největší z nich stála v místě dnešní katedrály a údajně se do ní vešlo 7000 osob). Islámská nadvláda Sicílii přinesla prosperitu a kulturní rozvoj. Vznikaly školy, kde se studovala medicína, matematika, islámská teologie, geometrie, astronomie, astrologie. Arabové také přinesli inovace v zemědělství a větší rozmanitost pěstovaných plodin – kromě tradičního obilí, oliv a vinné révy se nově začaly pěstovat také citrusové plody, bavlna, papyrus, len, konopí, cukrová třtina, zelenina, morušovník. Bylo zdokonaleno zavlažování pozemků, vyráběly se bavlněné a též vzácné hedvábné látky, cukr, papyrus. Arabové ovlivnili mimo jiné také tělesnou kulturu (veřejné lázně zvané *hammám*; oholená hlava, vousy, kosmetika; široké kalhoty a košile; turban či jiná pokrývka hlavy dle společenské pozice; zvláště ženy nosily také bohaté šperky) a styl bydlení (domy s vnitřním dvorem vytvořené podle starořímských vzorů).

Dařilo se obchodu, byl rozšířen přístav v Palermu, obchodovalo se především se Španělskem a s Orientem. Některá města si udržela velkou míru autonomie včetně vlastních soudů a institucí pocházejících z byzantské doby, musela však odvádět pravidelné poplatky. Naopak ve městech podrobených vojensky vládli přímo muslimové. Tam se původní obyvatelé museli důsledněji podrobit muslimským zákonům (nesměli šířit křesťanství, ale mohli ho sami v soukromí vyznávat; nesměli urážet islám, nosit zbraně, stavět si domy vyšší než domy muslimů, pít na veřejnosti víno apod.). Především v západní části ostrova zhruba polovina obyvatel konvertovala k islámu (Sicílie nespádala pod duchovní správu papeže a neměla v té době ani pevné kontakty s Konstantinopolí), zatímco východ zůstával převážně křesťanský. Vládcové byli ke křesťanům i k židům relativně tolerantní. Sicilský emirát se postupně rozdělil na tři části, původní prosperitu vystřídal nestabilita. V první polovině 11. století se Byzanc pokusila získat Sicílii zpět pod svou kontrolu. Na scéně se však objevila nová síla – Normani, kteří postupně ovládli jak jižní Itálii, tak také Sicílii.